

החיים והמוות ביד המכחול: מקרה הבוחן של הקריקטורות נגד היטלר של פאבל פנטל

הדס גבאי¹

תקציר

במאמר זה ייבחנו הקריקטורות שצייר פאבל פנטל (Pavel Fantl, 1903–1945), אומן יהודי שיצר את יצירותיו בגטו טרזיינשטאט (בצ'כית, Terezín) בין השנים 1943–1945. פנטל, רופא במקצועו שהיה פעיל במחתרת הרפואית בגטו, התפרסם גם כאומן קריקטורות שעסקו בביקורת פוליטית על השלטון הנאצי, והביעו תקווה לסיום שלטונו. במאמר ייבחנו הקריקטורות כמצע לביקורת פוליטית, הומור ואירוניה, תוך ניתוח מעמיק של ארבע מיצירותיו המרכזיות של פנטל: **מָנָא תְּקֵל, מנהיגנו נפל למחראה, יום שישי: בן אדם והשיר נגמר**.

מילות מפתח: פאבל פנטל, הומור בשואה, קריקטורה, אירוניה

¹ הדס גבאי, דוקטורנטית במחלקה לאמנויות, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב. gabay02@gmail.com